

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1981/15

Karar Sayısı : 1981/25

Karar Günü : 26/11/1981

Resmi Gazete tarih/sayı : 5.1.1982/17565

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Bursa Asliye 5. Hukuk Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 1086 sayılı " Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu" nun 16/7/1981 günlü, 2494 sayılı Yasa'nın 14. maddesiyle değiştirilen 180. maddesinin ikinci ve aynı yasanın 16. maddesiyle değiştirilen 195. maddesinin birinci fıkrası hükümlerinin Anayasa'nın 12. maddesine aykırılığı nedeniyle iptali istemidir.

I - OLAY :

Bursa Asliye 5. Hukuk Mahkemesi'nin 1981/727 esas sırasında kayıtlı 250.000 liralık alacak davasının 29/9/1981 gününde yapılan birinci oturumunda, Mahkeme kendiliğinden, 1088 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 16/7/1981 günlü, 2494 sayılı Yasayla değiştirilen 180. maddesinin ikinci ve 195. maddesinin birinci fıkrası hükümlerini Anayasa'nın 12. maddesine aykırı bulmuş ve Anayasa'nın değişik 151. maddesi uyarınca iptallerine karar verilmesi için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

III - YASA METİNLERİ :

1086 sayılı " Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu" nun 16/ 7/1981 günlü, 2494 sayılı Yasa ile değişik, iptalleri istenen hû kümleleri de içeren 180. ve 195. maddeleri, 18 Temmuz 1981 günlü, 17404 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan metne göre şöyledir :

" Madde 180 - Dava dilekçesinde sözü edilen ve davacının elinde bulunan belgelerin asıllarıyla birlikte harç ve vergiye tabi olmaksızın davalı sayısından bir fazla düzenlenmiş örneklerinin veya sadece örneklerin dilekçeye eklenerek mahkemeye verilmesi ve başka yerlerden getirilecek belge ve dosyalar için de bunların bulunabilmesini sağlayıcı açıklamanın dilekçede yapılması ve gerekli posta giderinin pul olarak verilmesi zorunludur.

Birinci fıkra hükmünün yerine getirilmemesi veya eksik getirilmesi halinde, hâkim ilk oturumda istenen hususların on günlük kesin süre içinde yerine getirilmesini veya eksikliğin tamamlanmasını davacı tarafa bildirir.

Madde 195 - Davalı, ilk itirazları ile birlikte esas dava hakkındaki cevabını ve varsa karşı delillerini, dava dilekçesinin kendisine tebliğ tarihinden itibaren on gün veya hâkim tarafından bir süre tayin edilmiş ise o süre içinde mahkeme kalemine bildirmek ve bir örneğini de davacıya tebliğ ettirmek zorundadır. Yukarıda belirtilen on günlük süre, 8/1/1943 tarih ve 4353 sayılı Kanuna tabi Kamu Kuruluşları hakkında otuz gündür" .

IV- İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 26/11/1981 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında aşağıdaki sorun üzerinde durulmuş, bunun incelenmesine geçilmeden önce de, dosyada görülen bir eksikliğe yalnızca değinilmekle yetinilmiştir.

Bursa Asliye 5. Hukuk Mahkemesi'nin gönderdiği 1981/727 esas sayılı dava dosyasına ait duruşma tutanağı örneğinde, 29/9/1981 gününde yapılan duruşmanın birinci oturumuna davacı ve davalı vekillerinin geldikleri ve mahkemenin kendiliğinden Anayasaya aykırılık nedeniyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına ve duruşmanın 22/10/1981 gününe bırakılmasına karar verdiği yazılıdır. Bu davanın, bağlı olarak gönderilen 1/9/1981 günlü ve aynı gün kayda geçen dava dilekçesi ile açıldığı anlaşılmaktadır. Buna karşın itirazcı mahkemenin gerekçeli başvurma kararında, esas numarası olarak 1981/697 - 727 sayılarının yazılı olduğu gibi ayrıca " Mahkememizde açılan 1981/697 esas sayılı dava Bursa Belediyesi tarafından 24/8/1981 tarihinde, 1981/727 esas sayılı dava bir şahıs tarafından bir şahıs aleyhine açılan alacak davalarıdır. Her iki davada ve bir çok davalarda dava dilekçesine dava ile ilgili deliller eklenmemiş, delillerin tamamlanması gereken bilgi ve masraf verilmemiştir" denildiği görülmekte ise de, aşağıda açıklanan nedenlerle ve sonuca etkisi olmadığı da gözönüne alınarak işin bu yönü üzerinde durulmasına gerek duyulmamıştır.

Anayasaya aykırılığı iddia olunan her iki fıkra hükmü de 16/7/1981 günlü, 2494 sayılı Yasa ile kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur.

27/10/1980 günlü, 2324 sayılı " Anayasa Düzeni Hakkında Kanun" un 3. maddesinde " Milli Güvenlik Konseyi'nce kabul edilerek yayımlanan bildiri ve karar hükümleri ile yayımlanan ve yayımlanacak olan kanunların Anayasaya aykırılığı iddiası ileri sürülemez" hükmü yer almakta, 6. maddesinde de, " Milli Güvenlik Konseyi'nin Bildiri ve Kararlarında yer alan ve alacak olan kanunların 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Anayasa hükümlerine uymayanları Anayasa değişikliği olarak ve yürürlükteki kanunlara uymayanları da kanun değişikliği olarak yayımladıkları tarihte ve metinlerinde gösterilen tarihlerde yürürlüğe girer" denilmektedir.

Sözü edilen yasanın bu hükümleri karşısında, Milli Güvenlik Konseyi'nce kabul edilerek yürürlüğe konulan yasa hükümleri hakkında mahkemelerce Anayasaya aykırılık iddiası ileri sürülemeyeceğinden, istem bu nedenle reddedilmelidir.

V - SONUÇ :

İtiraz konusu hükümleri kapsayan 16/7/1981 günlü, 2494 sayılı Yasa, Milli Güvenlik Konseyi'nce 16/7/1981 gününde kabul edilerek 18/7/1981 günlü, 17404 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunduğundan, istemin, 27/10/1980 günlü, 2324 sayılı " Anayasa Düzeni Hakkında Kanun" un 3. maddesi uyarınca başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine,

26/11/1981 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Şevket Müftügil

Başkanvekili
Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye
Ahmet Zeyneloğlu

Esas Sayısı : 1981/15
Karar Sayısı : 1981/25

Üye
Hakkı Müderrisoğlu

Üye
Nihat O. Akçakayalıoğlu

Üye
Hüseyin Karamüstantikoğlu

Üye
H. Semih Özmert

Üye
Orhan Onar

Üye
Selahattin Metin

Üye
Mehmet Çınarlı

Üye
Mahmut C. Cuhruk

Üye
Necdet Darıcıoğlu

Üye
Servet Tüzün

Üye
Yılmaz Aliefendioğlu

Üye
Yekta Güngör Özden